

Eesti Kunstiakadeemia / Estonian Academy of Arts
Vabade kunstide teaduskond / Faculty of Fine Arts
Graafika BA / Graphic Art BA

Katre Helen Kaasik

Portfoolio / Portfolio 2016

ESTONIAN
ACADEMY OF ARTS

Kunstnikupositsioon

Graafika eriala kõrval olen aina enam haaratud filmi- ja videokunsti võimalustest, mis toetavad mu antropoloogilist huvi. Erinevad kultuurid ja inimeste käitumise uurimine on pakkunud inspiratsiooni mitmete tööde alustamisel. Ometi tunnen end kõige paremini, kui saan korraga tegeleda nii graafika kui filmiga.

Graafika võlu ja raskus peituvad vajaliku sümbolikeele oskuses. Filmiga tegelemine on mind suuresti aidanud loomulikul viisil enda kujundikeele leidmisel. Graafiliste lehtede puhul ei tunne ma aga enam vajadust neid erinevate sümbolitega üle kuhjata, vaid pigem soovin luua meeleliselt tajutava atmosfääri. Sellised tabatud hetked võivad omakorda olla mõne filmimisperioodi tulemus, mis ei pruugi alati lõppeda videoteosega, vaid on andnud vajaliku impulsi, mida on võimalik ümber tõlkida graafika tehnikatesse. Mu graafilised tööd tegelevad tihti ka väga argiste teemadega nagu rutiinsus ja üksinda olemine. Paradoksaalselt olen just kunstikoolis õppides tundnud, kui kiiresti võib langeda rutiini. Omandades kellegi teise reeglid, on kerge hakata ühel hetkel edukalt ülesandeid lahendama, vastamata enda isiklikele nõudmistele. Seega hindan ma järjest enam üksinda olemist kui vajalikku aega, kus on võimalikud aus enese peegeldus ja mõtete korrastamine.

Filmimine seevastu sunnib end distantseerima isiklikest teemadest. Kaamera intensiivistab olukorra kogemist ja jälgimist, jättes mu enda isiksuse tahaplaanile. Filmi tegemise juures on kõige tähtsamad inspireerivad inimesed. Suure introverdina olen avastanud, et minu jaoks jäävad nad tihti linnakärast natuke kaugemale. Seega toimin ma kui mahajäetud maade avastaja, kes kaartistab suure põnevusega sealseid elanikke. Tundes ühisosa inimestega, kes on ülejäänud ühiskonnast ära lõigatud või ise kõrvale jäänud, üritan kaamera abil luua intiimse dialoogi. Dokumenteerides enda suhtlust üksildaste paikade ja inimestega, on tulemuseks rahulikud videopäevikud. Film ei pruugi võtta kindlat seisukohta, vaid annab oma tagasihoidlikele peategelastele õige konteksti.

Uurides antropoloogi pilguga teisi, olen õppinud palju ka iseenda kohta. Eriti on mind kasvatanud ebamugavad olukorrad. Sisenedes täiesti teise kultuuriruumi, olen seisnud silmitsi erinevate eetiliste dilemmaadega: mida ja kuidas filmida, kui palju on mul isegi kunstitudengina tõlgendamisvabadust. Sellegi poolest tunnen, et see on vajalik pidepunkt, et mitte ainult kunstnikuna vaid ka inimesena end pidevalt positsioneerida.

Soovin kunstnikuna ka tulevikus jätkata antropoloogiliste teemadega. Filmitegijana loodan leida peakangelasi, kes paneksid mind proovile ja aitaksid kaasa mõne pikema dokumentaalfilmi valmimisele.

Curriculum Vitae

Katre Helen Kaasik

Sündinud 1994 Tartus

Elab ja õpib Tallinnas

Haridus

2013-... Eesti Kunstiakadeemia, Vabad kunstid, graafika, BA

Rühmanäitused

2016 Surilina, Eesti Tervishoiumuuseum, kuraatorid: Eve Kask ja Siim Ghert Preiman

2014 Solargraafia, Pärnu Muuseumikohvik, kuraator Johan Huimerind

2014 Muster 4K. Von Krahl, Tallinn, kuraator Tarvi Laamann

Kuraatoriprojektid

2016 Lähedane kauge kuld, ARS, kuraatorid: Siim Ghert Preiman ja EKA graafika kolmas kursus

Takuh

Video

Pikkus: 3:45 min

2015

Juhendaja: Margit Säde Lehni

Takuh on video, mis valmis DO iT'i kontseпти järgides. DO iT projekt kätkeb endas sadu kaasaegsete kunstnike instruksioone, mida on kõigil võimalik ellu viia.

Takuh' i video esimene pool on juhend enda kunstihoone loomiseks. Töö teine osa annab lühikese ülevaate minu poolt juba loodud kunstihoonest, mis kannab nime Tallinna Kunstihäll (Takuh). Antud nimi on mugandus Tallinna Linnahallist ja ka minu kureeritud näitus koosneb Linnahalli pindadelt avastatud *ready-made* objektidest, installatsioonidest ja *performance*' itest.

Olenemata asjaolust, et tegemist on fiktiivse kunstiprojektiga, võimaldab see läbi mängida teatud kaasaegse kunsti praktikaid. Kindlasti ei iseloomusta selline loomeprotsess kogu kunstisfääri, kuid vahest just seda osa, mis aeg-ajalt põhjustab rahva võõrandumist kunstist.

Jämmi reeglid

Video

Pikkus: 8:21 min

2015

Juhendaja: Marika Alver

Tegemist on antropoloogia aine raames valminud lühidokumentaalfilmiga, mis annab ülevaate ühest maikuisest öhtust suurte jämmisõprade seltskonnas. Filmi ülesehituse võib jagada kolme etappi: rahva kogunemine, reeglite paika panemine ja koos musitseerimine.

Vaatamata asjaolule, et jämmimine eeldab osavõtjatelt suurt loomingulisust ja teatud koguse musikaalsust, selgub öhtu käigus, et need ei ole siiski kõige määravama osatähtsusega. Oluliseim on, et kõik osalejad võtaksid võimalikult kiiresti omaks koos improviseerimise kuldreeglid: ennast peab usaldama ja hästi tundma, teisi peab kuulama ja austama, midagi peab olema teistele öelda.

Rüütelkonna hoone projekt

Video

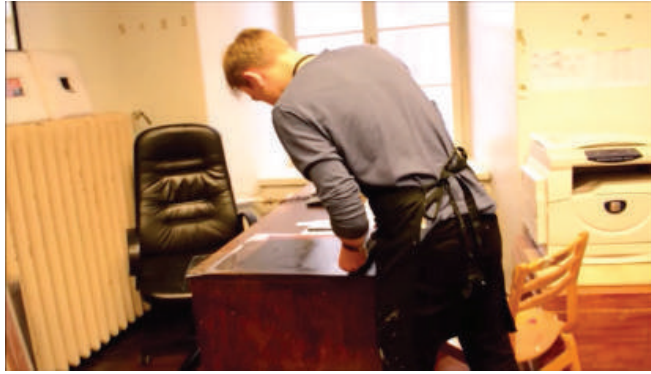
Pikkus: 15:38 min

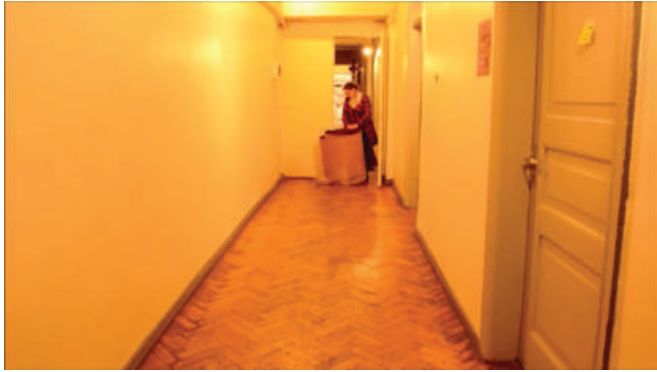
2015

Juhendaja: Eve Kask

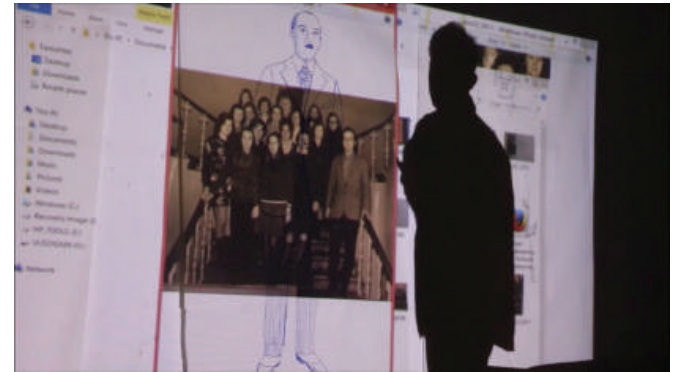
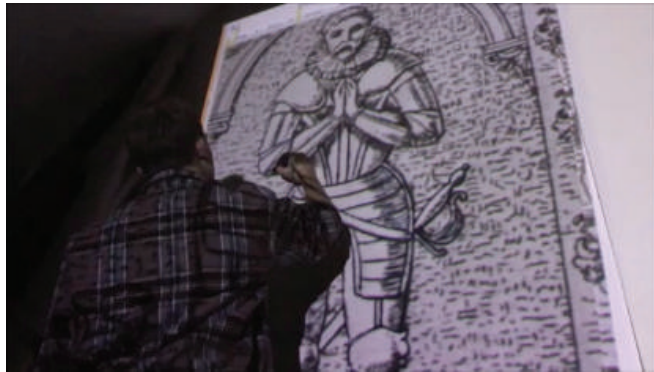
Viieteistkümne minuti pikkune film annab aimu Eesti Kunstiakadeemia graafika kolmanda kursuse tudengite neli kuud kestnud ponnistustest „Rüütelkonna projekti“ kallal. Töö eesmärk on jäädvustada Rüütelkonna hoone ajaloo alates 17. sajandist viie erineva institutsiooni perioodil töötanud inimesi. Inimeste portreed on kavas lõigata ruumi nr. 114 põranda linooli sisse.

Film algab suurte ettevalmistustega, sest kõigepealt on vaja ruumi nr. 114 ehk graafika eriala trükiruumi põrand üles võtta. Projekti aukartust äratav maht pälvib nii kiiduavaldusi kui skeptikute rünnakuid. Seega kolitakse linoolirullidega vana hoone keldrikorrusele. Pimeduse varjus hakkab pihta juba suurem kavandamine, jooniste tegemine ja esimesed trükiproovid. Film katkeb sügisese semestri lõpuga ja jääb ootama puhanud tudengeid oma tööd lõpuni viima.

Juugendi Veenused

Pastapliatsi joonistused

21 x 29,7 cm

Seeria, 20 joonistust

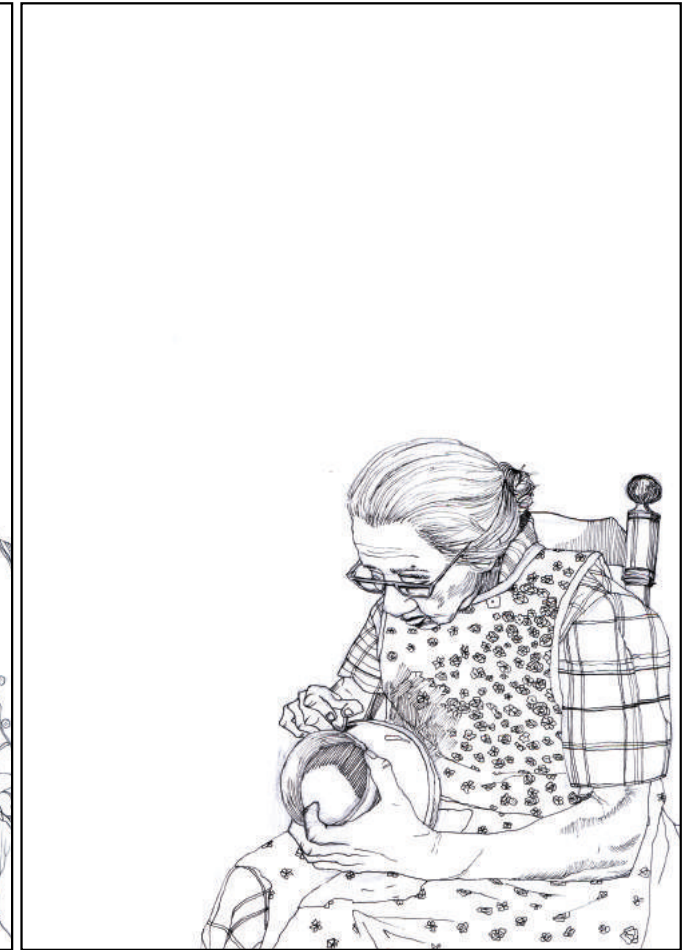
2015

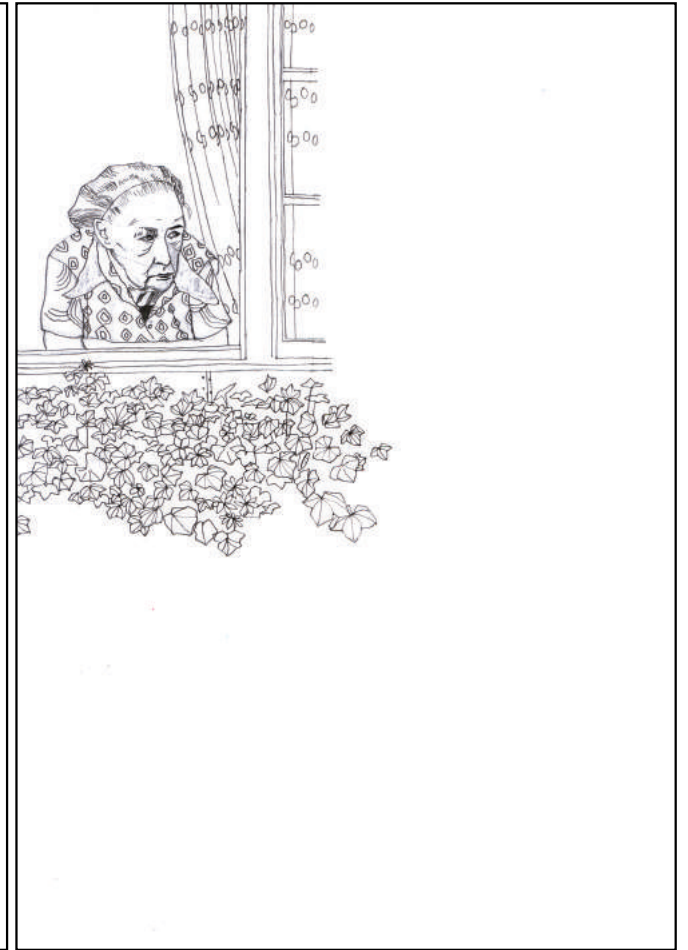
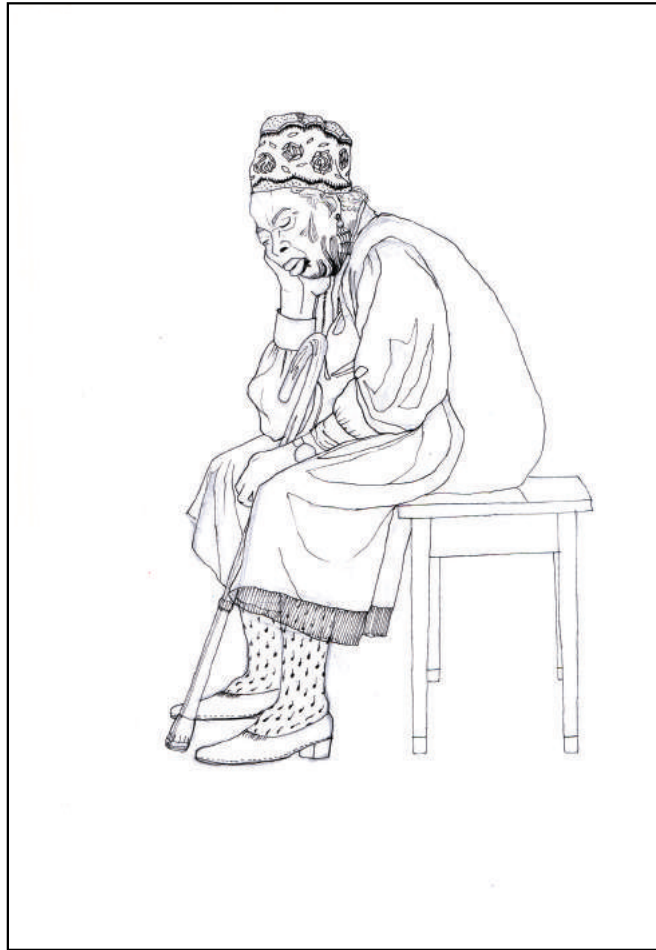
Küpsuse saabudes muutub meie roll elus. Aktiivse eneseimetlemise asemel saab oluliseks passiivne vaatlemine, elu enda üle imestamine. Kes on need elujõulised, edvistavad, vaimustunud? Kas selline näeb kõrvalt välja meie enda noorus? Kas need ongi meie parimad ajad, meie kõige kaunimad mälestused?

Joonistuste seeria „Juugendi veenused“ kätkeb endas juugendlikku esteetikat. Noorte veenuste asemel on tegu juba eakamate, elu näinud naistega, kes nüüdseks on jäänud vaatleja positsioonile. Nende välimusest paistab vähemal või rohkemal määral välja, milliseks on elu nad treinud, milline on olnud nende elu orgaanilisus.

Teos käsitleb vanuse temaatikat ja eriti seda, mis puutub naiste iluideaalidesse. Fookusesse on toodud naised, kes on minetanud oma noorusliku jumekuse. Ometi võime nende nägudest välja lugeda palju põnevaid lugusid ja pikemal vaatlusel hakkame neis tuvastama ka kunagisi noori Veenuseid.

Vanahardad jõulud

Video

Pikkus: 07:51

Juhendaja: Liis Nimik

2015

„Vanahardad jõulud“ on lühidokumentaalfilm, mis räägib Peipsiääres elavatest jumalakartlikest inimestest. Täpsemalt on tegu Peipsiäärse vene vanausuliste kogukonnaga, kelle esivanemad saabusid Eestisse juba 17. sajandil, kui põgenesid Venemaalt tagakiusamise eest.

Filmi esimesed kaadrid kulgevad läbi rahulike õhtuste kalurikülade. Vaikus täitub peagi elevusest ja saginast. Pimedatel tänavatel võib juba kaugelt kuulda tõukekelkude ja sammude lähenemist. Tegemist on 6. jaanuari õhtuga ehk käes on tunde ja tunde kestva öise jõulujumalateenistuse aeg. Ka vaataja saab korraks võimaluse piiluda öisesse palvemajja. See jääb siiski vaid viivuks pilguheiduks, kuna ka filmitegijal ei tohiks olla jultumust kummutada liialt saladusloori aastasadu hästi hoitud religioossetelt toimingutelt. Film jätkub juba järgmisel hommikul, saates väsinud kalamehi jälle Peipsile ning seejärel ise kirikusse naastes. Sel varasel hommikutunnil on jumalateenistusele kogunenud vaid kõige kangemad, naised vanuses kuuskümmend kuni kaheksakümmend. Kuid kohale on tulnud ka koguduse vanim liige, kes peab juba mõne kuu pärast oma üheksakümne kolmandat sünnipäeva. Just viimasest saabki filmi kroonimata peategelane. Järgnevad kaadrid, milles vana naine surub selja vastu ahju ja vaatab oma kaaslasi, kes suudavad kiriku jäist temperatuuri trotsides tunde seistes laulda ja palvetada. Naine tõstab oma rusikas käe ja vibutab seda Jeesus Kristuse ikooni suunas. Selle kaadriga film ei lõppe, kuid see sobib väga hästi iseloomustamiseks filmi üldist tooni. Jumalakartlikud inimesed, kes on oma taevaisaga nii lähedased, et ei karda avaldada arvamust, kui Jumal nad vahel hooletusse jätab.

Surilina

Lahtine söövitus

25 x 34 cm

seeria, 12 tõmmist

2016

Juhendaja: Eve Kask

Isegi suletud silmade alt suudan taas avada selle mälestuse, mida raamivad pitskardinate võrgustik ja raadiosumin. Kas kunagi üldse oli selline hommik või on see kõigi nende söövituste summa-- aja jooksul kokku sulanud argipäeva vahemängud. Tühisena tundunud hetked, kus keegi ei jaganud hinnanguid, peale laisa iseenda. Ka laisk pilk ei otsinud enam midagi uut, vaade oli ju sama. Ja kordus ka sama arv niiskhalle ja silmipimestavaid hommikuid. Aga needki olid vaid sumin asiste muremõtete, mõtete, kevadiste joovastushetkede taustal.

Selginemine

„Selginemine I”

Litograafia

21 × 30 cm

Seeria, 9 tōmmist

2016

Juhendaja: Maria Erikson

Tegemist on seeriaga, mis tegeleb edasi rutiinsete üksinda olemise hetkedega. Elkõige kõigi nende argiste toimingutega, mis on niivõrd kätte õpitud, et need ei eelda enam meie vaimset kohaolu.

„Selginemine II”

Akvatinta

16 × 19,8 cm

Seeria, 8 tōmmist

2016

Juhendaja: Kadi Kuremaa

